

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

TÜSİAD, DEİK VE İMKB TARAFINDAN DÜZENLENEN

“KÜRESEL EKONOMİ VE TÜRKİYE” TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

15 Aralık 2008

İMKB Konferans Salonu, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Genel Sekreter, Sayın Başkanlar, Değerli Konuklar, Değerli Basın mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinize hoş geldiniz diyor ve saygıyla selamlıyorum.

Küresel ekonominin İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana karşı karşıya olduğu bu en sıkıntılı dönemde, OECD Genel Sekreteri Angel Gurría'nın katılımıyla düzenlenen bu toplantıyı son derece anlamlı buluyor ve önemsiyoruz. Hepinizin bildiği gibi geçen sene Temmuz ayında Amerika'da düşük kaliteli konut kredisine dayalı kağıtlarda başlayan sorun, kısa sürede tüm bankacılık sektörüne yayıldı.

Avrupa kıtasını etkisi altına aldıktan sonra, reel sektöre sıçradı ve nihayet, daha geçen seneye kadar krizden etkilenmeyeceği düşünülen gelişmekte olan ülkelere sirayet etti. Bundan üç ay önce de Lehman Brothers'ın batması, krizin ciddiyetinin herkes tarafından daha iyi anlaşılmasına yol açtı.

Bugün artık biliyoruz ki, ne kadar sağlam olursa olsun, ne kadar iyi yönetilirse yönetilsin, dünya üzerindeki tüm ülkeler, tüm sektörler, tüm şirketler için krizin bulaşma hızı ve şiddeti ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelere ayrıştığı, bu nedenle ABD kaynaklı bir yavaşlamanın dünya ekonomisi üzerindeki negatif etkisinin sınırlı kalacağı tezi de geçerliliğini yitirmiş durumdadır.

IMF, dünya ekonomisinde beklenen yavaşlamaya ilişkin tahminlerini sürekli olarak aşağı doğru revize ediyor. OECD de, birkaç hafta önce yayınlanan Kasım 2008 Ekonomik Görünüm raporunda, OECD bölgesine ilişkin büyüme hızı tahminini 2009 yılında -%0.4 olarak açıkladı. Raporda 2009 üçüncü çeyreğinden önce OECD bölgesinde yeniden pozitif büyüme hızlarına geçilemeyeceği ve ekonomideki derin yavaşlamaya karşı yeni makroekonomik desteklerin gerektiği vurgulanmıştı.

Nitekim, finansal krizin yayılma ve tüm ekonomik aktiviteyi tehdit etme riski karşısında birçok ülkede, güveni yeniden tesis etmek ve kredi mekanizmasının devamlılığını sağlamak üzere, çeşitli önlem paketleri uygulamaya koyuldu. Küresel ekonominin geleceğine ilişkin endişelerin yoğunlaşması, tek tek ülkelerin krizle mücadele etme şansının sınırlı olduğunu ve ülkeler arasında işbirliği yapılması halinde alınacak önlemlerin etkisinin artacağını gösterdi. Aslında Bu krizden çıkartılan en büyük derslerden biri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin birbirine ne kadar bağımlı olduğu ve ekonomik desteklerin eşgüdüm içinde alınması gerektiği oldu.

Geçen ay toplanan G20 Zirvesi'nin de teyit ettiği gibi, bu krizin etkilerinin hafif atlatılması ve resesyonun mümkün mertebe kısa sürmesi, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik performansına bağlı. Unutmayalım ki Dünyadaki büyümenin dörtte üçünü yükselen piyasa ekonomileri sağlıyordu. 2009'da ise gelişmiş ülkeler gerilerken, tüm büyümeyi gelişmekte olan ülkeler sağlayacak.

Gelişmiş olan ülkelerde iç talepteki durgunluğun üstüne, bir de gelişmekte olan ülkelerin ithalat talebinin yavaşlamasının eklenmesi durumunda, şüphesiz resesyondan çıkış daha zor olacak ve daha uzun sürecek. Ayrıca, Sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi 1990'lardan bu yana tüm dünyada büyüme hızının artmasına imkan sağlamıştı.

Bugünlerde, düşen büyüme sürecinden kurtulup yeniden yüksek büyüme sürecine geri dönebilmek için daralan uluslararası likiditenin de bollaşmaya başlaması gerekiyor. Dünya ekonomisinin ihtiyaç duyduğu uluslararası likidite ve talep canlanması, ancak tüm ülkelerin

işbirliği ile sağlanabilir. Gerek ülkeler arasındaki işbirliği ihtiyacı, gerekse kriz sonrasında finansal mimaride meydana gelecek değişiklikler, çokuluslu kurumların sorumluluklarını ve rollerini de artırıyor. Küresel piyasalar küresel çözümleri gerektiriyor.

Bugün yaşadığımız krizin ana nedenlerinden biri, dünya çapında serbestleşen sermaye hareketlerinin düzenlenmesinden ve denetiminden sorumlu bir kurumsal yapının olmamasıdır. Bu durum finansal piyasaları risklere açık hale getirmiştir. Kriz sonrasında ki dönemde, küresel piyasaların düzenlenmesini gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler birlikte şekillendireceklerdir.

Uluslararası finansal akımlar için kurgulanacak olan yeni denetim sisteminin başlıca özelliğinin daha fazla denetim yerine, daha akıllı denetim olacağını düşünüyoruz. Düzenlemeler, uluslar arası likiditenin bollaşmasına imkan sağlayacak esneklikte, ancak riskleri daha iyi yönetecek bir yapıda olacaktır. Eminiz ki, şimdiye kadar sürdürmüş olduğu çalışmalar ve bu çalışmalardan hükümetler için uygulamaya dönük pratik politikalar üreten OECD'ye bu süreçte önemli görevler düşmektedir. Bu çerçevede, G20 zirvesine katılarak küresel kriz karşısında ülkeler arası işbirliğinde üzerine düşeni yapacak olan ülkemize, Sayın Genel Sekreterin bu ziyaretini çok önemseyeceğimizi bir kez daha vurgulamak isterim.

Değerli konuklar,

Hepinizin çok yakından bildiği gibi, krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri giderek belirginleşiyor. Küresel kriz, 2006 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşlama işaretleri veren ekonomimizi artık gerileme dönemine soktu. Sanayi üretim endeksi son üç aydır geriliyor. Ekim ayında imalat sanayiindeki gerileme %10.3'e ulaşmış durumda. Bu gerilemenin gelecek aylarda da devam etmesi sürpriz olmayacak.

Bu koşullar altında büyüme hızının 2008'in ikinci yarısından itibaren hızla düşmesi hatta negatife dönmesi ihtimal dahilinde. OECD'nin son tahminlerine göre Türkiye'nin büyüme hızı 2009 yılında %1.6 olacak.

Türk iş dünyası olarak bu büyüme hızının üzerine çıkmamız gerektiğini ve ekonomimizin bu imkana sahip olduğunu düşünüyoruz ve bunu her fırsatta dile getiriyoruz. Hiç şüphesiz ekonomideki gerilemenin yavaşlaması, ancak yerinde bazı çok somut önlemlerin alınmasıyla mümkün olabilir.

Son OECD Ekonomik Görünüm raporunda yer alan bir derleme, krizin başından bu yana ülkelerin aldıkları önlemlerin kronolojisini veriyor. Bütün OECD ülkeleri bu kriz karşısında özel bazı tedbirleri devreye soktu. Türkiye'de de, bayram öncesi Merkez Bankasının ihracatçı şirketlerin reeskont imkanlarını genişletmesi ve döviz cinsinden kredilerde zorunlu karşılık oranını indirmesi, piyasaları biraz olsun rahatlattı.

Bu önlemler ile birlikte, IMF ile yapılacak bir anlaşma piyasalara ilişkin belirsizliği ortadan kaldıracak, uygulanacak ekonomi politikalarının genel çerçevesini çizerek geleceğin öngörülebilir olmasını sağlayacak ve uluslar arası piyasalarda Türkiye'nin kredibilitésini artıracaktır. Ayrıca anlaşma ile sağlanacak kredi imkanı, uluslararası likiditenin kurduğu bu dönemde, bir yıl içinde yaklaşık 50 milyar doları bulan dış borç ödemesi olan Türkiye'nin nefes almasına imkan sağlayacaktır.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.